

GRAFIČKA DORADA

Predmet: Grafička tehnologija / 1. razred
Nastavna jedinica 1.

Mirko Jurko dipl. graf. inž.

- U grafičkom proizvodnom procesu jednu od faza zovemo „Grafička dorada”.
- Postupak proizvodnje nekog od relevantnih grafičkih proizvoda (kao npr. knjige) već smo prije raščlanili na tri ciklusa koje smo poredali u nizu kao:

1. Priprema

2. Tisak

3. Dorada

- Ponovimo da je 1. faza „Priprema” u kojoj se „pripremamo” za proizvodnju. Ona podrazumijeva više postupaka kao npr. osmišljavanje - projektiranje proizvoda, njegovo slaganje na računalu (u nekom od računalnih programa koji obrađuju tekst, sliku...), izradu tiskovne forme... Također ona obuhvaća i razradu tehnoloških postupaka izrade samog proizvoda, proračun potrebnih materijala i resursa koji će se koristiti itd. Ako želimo pojednostavniti stvari u ovu fazu su uključeni svi oni postupci koji će nas dovesti do sljedeće faze proizvodnje a to je „Tisak”.
- „Tisak” je dio proizvodnje u kojoj se na posebnim „tiskarskim” strojevima, u nekoj od mnogobrojnih „tiskarskih tehnika” izrađuju otisci tj. originalu istovjetne kopije na nekom od pogodnih materijala za tisak.

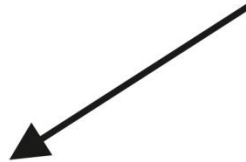
<http://www.litzusa.com/en-EN/StudyusaRecords/detail/Graphic-Design-Program>

PRIPREMA

http://www.easyprintgroup.com/opportunities_offset.html

TISAK

DORADA

- Nakon što bi smo dobili otisnuti materijal njega je najčešće trebalo obraditi nekim od postupaka (na posebno za to predviđenim strojevima). Tu fazu proizvodnje smo nazvali GRAFIČKA DORADA.
- Možemo izreći prvu tvrdnju koja glasi:

GRAFIČKA DORADA JE DIO PROIZVODNOG PROCESA U KOJEM SE POLUPROIZVODI KAO NPR. OTISNUTI ARCI PAPIRA PRETVARAJU U GOTОВI PROIZVOD (NPR. KNJIGU).

<http://www.sveucilisnatiskara.hr/index.php/tehnologija#dorada>

<http://www.gzh.hr/proizvodi/>

- Međutim, nisu svi grafički proizvodi isti. Razlikujemo ih po fizičkim karakteristikama kao npr. veličini, vrsti papira ili materijala od kojih su napravljeni, možda po broju stranica, načinu na koji su one spojene itd.
- *Nabrojite nekoliko grafičkih proizvoda i opišite ih.*
- Svaki od tih proizvoda potrebno je na drugačiji način doraditi nakon postupka otiskivanja., neki se trebaju samo dovesti tj. izrezati na odgovarajuću veličinu (npr. podsjetnica), a drugi kao npr. brošure potrebno je u više tehnoloških postupaka oblikovati u gotovi proizvod. Iz ovoga možemo izvući zaključak da je Dorada za neke proizvode dugotrajan i kompliciran postupak a za druge prilično jednostavan.

Kako komentirate ovaj proizvod, dali je njegova faza dorade duga, teška, „komplicirana“? Usporedite ga s nekim drugim proizvodom.

PLAKAT kao gr. proizvod

<https://www.hzjz.hr/sluzba-promicanje-zdravlja/plakat-svjetski-dan-aids-a-2013/>

- Kako postoji veliki broj različitih proizvoda i svaki od njih je specifičan ili po tehničkim karakteristikama ili po materijalu od kojeg je napravljen uvriježena je podjela same grafičke dorade na tri osnovne podgrupe a to su:

- 1. „KLASIČNA” – KNJIGOVEŠKA DORADA**

- 2. PROIZVODNJA AMBALAŽE**

- 3. PROIZVODNJA PAPIRNIH PRERAĐEVINA**

- Ova podjela zasniva se uglavnom prema materijalima od kojih su pojedini njihovi proizvodi napravljeni, ali i prema specifičnim tehnološkim postupcima izrade koji se kod njih primjenjuju. *(Dio postupaka kao što je npr. rezanje – razdvajanje materijala koristi se gotovo svugdje u doradi i možemo ga nazvati zajedničkim tehnološkim postupkom, o njemu ćemo posebno govoriti.)*

- **KNJIGOVEŠKA DORADA** je dio grafičke dorade u kojoj se otisnuti arci dorađuju u neke od „klasičnih” proizvoda. Iz naziva se vidi da su to postupci izrade knjiga. Knjiga je uzeta kao referentni proizvod koji se najčešće proizvodi i čija izrada uključuje najviše tehnoloških postupaka koji se mogu primijeniti. *(ova definicija je najbližnja onoj koju smo prvo upotrijebili kada smo opisivali pojam graf. dorade).*

- Pojam **PROIZVODNJA AMBALAŽE** govori sam za sebe., to je vrsta dorade

u kojoj se izrađuju ambalažni proizvodi. Često se uz ovo područje dorade koristi i pojam **KARTONAŽA**. On je vezan uz činjenicu da je veliki dio ambalaže napravljen od kartona pa se i to može smatrati zasebnom podgrupom dorade, dok bi za **AMBALAŽNU DORADU** smatrali svu drugu „nekartonsku” proizvodnju.

- **PROIZVODNJA PAPIRNIH PRERAĐEVINA** odnosi se na tehnološke postupke koji se primjenjuju u tvornicama papira i sličnih proizvoda gdje se te sirovine „prerađuju” u nekakve gotove „konfekcijske” proizvode. To su proizvodi kao što su npr. pisanke, bilježnice, higijenski papiri, dekorativni papiri i sl.
- **Iz svega navedenog možemo zaključiti da je Grafička dorada kao završna faza proizvodnje za neka proizvode (npr. knjige) ili kao osnovna faza proizvodnje za neke druge proizvode (npr. transportne kutije) jako važan segment proizvodnje u grafičkoj industriji.**

KARTONSKA AMBALAŽA

<https://buck.hr/>

PAPIRNA VREĆICA

<https://www.akta.hr/hrvatski/proizvodi/papirnate-vrecice/>

OSNOVNI POJMOVI: grafička dorada, priprema, tisak, knjigoveška dorada, ambalaža, kartonaža, prerada papira

PITANJA:

1. Objasni pojam „Dorada”.
2. Koje se faze proizvodnje odvijaju prije dorade?
3. Navedi i objasni jedan primjer proizvoda koji ima jednostavnu fazu doradne proizvodnje.
4. Navedi i objasni jedan primjer nekog proizvoda koji ima više faza izrade u doradnoj proizvodnji.
5. Koje tri područja dorade imamo?
6. Zašto koristimo pojam „knjigoveška dorada”?
7. Objasni razliku između pojmova „ambalaža” i „kartonaža”.
8. Objasni pojam „prerada papira” i nabroji proizvode koji se tu izrađuju.

PITANJE ZA DISKUSIJU:

Koji proizvod grafičke industrije je danas najzastupljeniji u svijetu?